prof. Tuula Linna

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Lausunto esityksestä

HE 178/2021 vp

laiksi konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Kiitän lakivaliokuntaa tilaisuudesta lausua otsikkoasiassa ja totean kunnioittaen seuraavaa.

On järkevää kehittää Kosti-järjestelmää niin, että se mahdollisimman hyvin palvelee sekä konkurssiasiamiehen toimiston valvontatehtävää että toimii pesänhoitajille hyödyllisenä asiakirjahallinnan työkaluna.

Esityksessä on päädytty siihen, että käyttömaksu on veroa. Siltä osin kuin kyse on Kosti-asioinnista, olisi tulkinta voinut ehkä olla toinenkin. Voidaan toisin sanoen kysyä, onko se, että Kosti-järjestelmä tarjoaa sopivan alustan pesänhoitajille asiakirjojen asianhallintaan, viranomaisjärjestelmän rahoittamista (vrt. valvontatehtävä). Koska kuitenkin Kosti-asioinnin käyttäminen on pakollista, voidaan käsitystä veronluonteisuudesta puoltaa.

Olisi myös ongelmallista pitää maksua muuna kuin verona siinä tilanteessa, jos käy niin, että sillä tullaankin (tarkoittamatta) rahoittaneeksi laskelmallisesti myös Kosti-valvonnan puolta.

Joka tapauksessa on tärkeää – katsottiinpa käyttömaksu veroksi tai julkiseksi maksuksi – että se peritään suoraan verotäytäntöönpanolain järjestyksessä. Muuta ulosottoperustetta ei siis tarvita kuin konkurssiasiamiehen maksuunpanopäätös. Periminen saattaa tulla ajankohtaiseksi muun muassa silloin, kun luonnollisen henkilön yrityssaneeraus päättyy kesken saneerausohjelman.

Käyttömaksun ehdotettu määrä 230 euroa on varsin kohtuullinen. Itse asiassa en pitäisi ongelmana, jos osa Kosti-valvonnastakin rahoitettaisiin käyttömaksulla. Lainsäädännössä säädetään kymmenittäin erilaisia valvontamaksuja. Kun kuitenkin kyse on nimenomaan maksukyvyttömyysmenettelyistä ja kun myös valtion intressissä on, että asiankirjojen asiahallinta on järjestelmällistä ja yhdenmukaista, vaikuttaa 230 euron maksu sopivalta.

Maksun vakiosuuruus ja kertaluonteisuus on perusteltua konkurssin tai yrityssaneerauksen laajuudesta ja kestosta riippumatta. Maksun hallinnointikulu voidaan näin pitää minimissä.

Ehdotetussa 9 a §:ssä ehkä voitaisiin selvyyden vuoksi ilmaista se, että kyseessä on kertamaksu, eikä esimerkiksi vuosittain perittävä maksu.

Siirtymäsäännöksen mukaan käyttömaksu olisi taannehtiva, koska se koskisi myös ennen lain voimaan tuloa alkaneita menettelyjä. Kun maksu on kuitenkin noin kohtuullinen, ei kyseessä ole todellinen oikeusturvaongelma.

Helsingissä 4.11.2021

Tuula Linna

prosessioikeuden professori, Helsingin yliopisto

p. 050 3119350

tuula.linna@helsinki.fi